

Informatieveiligheidscomité Kamer sociale zekerheid en gezondheid
--

IVC/KSZG/22/530

BERAADSLAGING NR. 18/046 VAN 3 APRIL 2018, GEWIJZIGD OP 6 NOVEMBER 2018, 4 DECEMBER 2018, 7 MEI 2019, 14 JANUARI 2020, 1 SEPTEMBER 2020, 3 NOVEMBER 2020, 6 APRIL 2021, 1 JUNI 2021, 5 OKTOBER 2021, 1 FEBRUARI 2022, 20 JUNI 2022, 5 JULI 2022, 6 SEPTEMBER 2022, 4 OKTOBER 2022 EN 6 DECEMBER 2022, OVER DE ONLINE RAADPLEGING VAN AUTHENTIEKE BRONNEN DOOR INSTANTIES DIE AANVULLENDE RECHTEN TOEKENNEN IN HET KADER VAN HET PROJECT “GEHARMONISEERDE SOCIALE STATUTEN”

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97;

Gelet op de rapporten van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid;

Gelet op het verslag van de heer Bart Viaene.

A. ONDERWERP

1. Bij beraadslaging nr. 16/08 van 2 februari 2016, inmiddels meermaals gewijzigd, die betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens voor de automatische toekenning van aanvullende rechten (project “geharmoniseerde sociale statuten”), ging het (destijds bevoegde) sectoraal comité van de sociale zekerheid en van de gezondheid akkoord met de ontwikkeling van een specifieke dienst die het mogelijk maakt om authentieke bronnen online te raadplegen en actuele persoonsgegevens te bekomen (in tegenstelling tot de verwerking in batch, waarbij het sociaal statuut van een persoon op één bepaald moment van het jaar ter beschikking wordt gesteld). Het sectoraal comité stelde wel dat elke mededeling van persoonsgegevens aan de hand van de nieuwe methode het voorwerp moet uitmaken van een voorafgaande beraadslaging.

2. Het informatieveiligheidscomité zal aldus geval per geval beoordelen of een instantie die aanvullende rechten toekent gebruik mag maken van de voormelde specifieke dienst en welke authentieke bronnen en welke persoonsgegevens zij in voorkomend geval mag raadplegen. Van elke afzonderlijke beslissing zal een korte toelichting en een referentie naar de toepasselijke beraadslaging in deze beraadslaging worden geïntegreerd.

B. TOEPASSING VOOR BURGERS EN ORGANISATIES

3. Om de zichtbaarheid van het sociaal statuut ten opzichte van de betrokkene te verhogen en om de automatisering van de toekenning van de aanvullende voordelen te vereenvoudigen, hebben de betrokken actoren ook een toepassing ontwikkeld waarmee burgers en organisaties toegang kunnen krijgen tot een beperkte set van persoonsgegevens. Burgers kunnen op die manier een zicht krijgen op hun sociaal statuut en vervolgens hun rechten vlot doen gelden bij verschillende organisaties die aanvullende rechten toekennen, zoals musea, bioscopen en sportverenigingen (hoofdzakelijk kleinere organisaties die geen traditionele gebruiker van de diensten van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid zijn en bijgevolg moeilijker toegang hebben tot de persoonsgegevens van het netwerk van de sociale zekerheid).
4. Het doel van de toepassing (aangeboden als een mobiele applicatie of een webapplicatie) bestaat erin de burger de mogelijkheid te bieden om na identificatie en authenticatie (op niveau 400, zoals met eID of itsme) zijn eigen sociaal statuut en dat van de personen tot dertien jaar oud die tot zijn gezin behoren te raadplegen en ter beschikking te stellen van de hogervermelde organisaties. Elke organisatie die een aanvullend voordeel toekent aan personen met een bijzonder sociaal statuut kan, zonder identificatie en authenticatie, nagaan of de elementen die de burger voorlegt correct zijn en of hij beantwoordt aan de voorwaarden voor het toekennen van het aanvullend voordeel. Zij krijgt daarbij toegang tot een beperkt aantal inlichtingen (die overigens niet de mogelijkheid bieden om de burger te identificeren) door een QR-code (mobiele applicatie) of cijfercode (webapplicatie) die de burger zelf aanbiedt (die codes vervangen de kaarten of certificaten die nu nog door de verschillende bevoegde overheden worden verstrekt en als bewijs van het sociaal statuut gelden).
5. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gaat op basis van het identificatienummer van de sociale zekerheid na of de houder ervan (nog) in leven is, zoekt de naam, de voornamen, de postcode van de woonplaats en de geboortedatum van de betrokkene en eventueel het identificatienummer van de sociale zekerheid van zijn gezinsleden tot dertien jaar oud op en raadpleegt bij de huidige vijf authentieke bronnen (dat zijn de directie-generaal Personen met een Handicap van de federale overheidsdienst Sociale Zekerheid, de programmatorische overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, de Federale Pensioendienst, het Nationaal Intermutualistisch College en het Vlaams Agentschap Sociale Bescherming) de gekende sociale statuten van de betrokkene en zijn gezinsleden tot dertien jaar oud. De persoonsgegevens worden tijdelijk, met het oog op de verwerking ervan, opgeslagen bij de verwerker van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
6. Aan de burger worden na identificatie en authenticatie getoond: zijn identificatienummer van de sociale zekerheid, de naam, de eerste voornaam, de postcode van de woonplaats, de geboortedatum, eventueel de aanduiding van overlijden en eventueel het identificatienummer

van de sociale zekerheid, de naam en de eerste voornaam van elk gezinslid tot dertien jaar oud, aangevuld met voor elk identificatienummer van de sociale zekerheid de (al dan niet gegroepeerde) sociale statuten, de details en de bevoegde authentieke bronnen. Voorts wordt een periode van geldigheid van de inlichtingen toegevoegd (ongeveer vijftien dagen).

7. De burger kan zich met de ontvangen informatie (zijn eigen bijzonder sociaal statuut of dat van een gezinslid tot dertien jaar oud) wenden tot de organisatie die het aanvullend voordeel toekent. Die laatste kan dan de nodige verificaties uitvoeren, met behulp van de voormelde QR-code of cijfercode, en zo de volgende inlichtingen achterhalen: de drie laatste cijfers van het identificatienummer van de sociale zekerheid, de postcode van de woonplaats, eventueel de aanduiding van overlijden, de (al dan niet gegroepeerde) sociale statuten, de details (in voorkomend geval) en de bevoegde authentieke bronnen. Na het verstrijken van de geldigheidsperiode kunnen de inlichtingen niet meer geraadpleegd worden en worden ze vernietigd door de verwerker van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
8. Het informatieveiligheidscomité stelt vast dat de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en de verschillende authentieke bronnen toegang tot het Rijksregister hebben en het rijksregisternummer mogen gebruiken. Voor de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid kan daartoe worden verwezen naar artikel 7 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*. De persoonsgegevens ter identificatie van de burger en zijn gezinsleden tot dertien jaar oud, aangevuld met enkele persoonsgegevens over hun sociaal statuut, worden als dusdanig enkel aan de betrokkene zelf meegedeeld (na diens identificatie en authenticatie in de toepassing). Het is de burger die daarna het initiatief neemt om een selectie van zijn eigen persoonsgegevens ook voor te leggen aan de organisatie die aanvullende voordelen toekent, ter staving van zijn persoonlijke situatie, en haar aldus impliciet de toestemming verleent om zijn persoonsgegevens te verwerken (hij wordt trouwens vooraf geïnformeerd over de inlichtingen die de organisatie kan ontvangen door middel van de door het systeem gecreëerde en door hemzelf voorgelegde QR-code of cijfercode).
9. Wat de verwerking van de persoonsgegevens van de gezinsleden tot dertien jaar oud betreft, kan worden gewezen op het volgende.

Volgens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* zijn verwerkingen van persoonsgegevens die hun rechtmatigheid putten uit de toestemming van de betrokkene en verband houden met een rechtstreeks aanbod van diensten van de informatiemaatschappij mogelijk voor zover de betrokkene ten minste zestien jaar is en wordt de toestemming voor de verwerking van persoonsgegevens van kinderen jonger dan zestien jaar verleend door de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid voor het kind draagt (de lidstaten kunnen dienaangaande echter voorzien in een lagere leeftijd, op voorwaarde dat die leeftijd niet onder de dertien jaar ligt).

Volgens de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* is de verwerking van persoonsgegevens van een kind met betrekking tot een rechtstreeks aanbod van diensten van de

informatiemaatschappij aan een kind rechtmatig indien de toestemming verleend wordt door kinderen van dertien jaar of ouder en is de verwerking, wanneer ze betrekking heeft op de persoonsgegevens van een kind jonger dan dertien jaar, slechts rechtmatig indien de toestemming wordt verleend door de wettelijke vertegenwoordiger.

Met het beschreven systeem zou de burger na identificatie en authenticatie persoonsgegevens over alle gezinsleden tot dertien jaar oud kunnen ontvangen, ook al is hij niet noodzakelijk hun wettelijke vertegenwoordiger (het kan bijvoorbeeld gaan om de nieuwe partner van één van de ouders). Het informatieveiligheidscomité is niettemin van mening dat de verwerking gerechtvaardigd is, gelet op het doel ervan (de efficiënte toekenning van aanvullende voordelen op basis van het sociaal statuut van de betrokken kinderen) en de aard van de verwerkte persoonsgegevens (enkel de identiteit en het sociaal statuut van de betrokken kinderen). De gezinssamenstelling van de gebruiker van de toepassing blijkt immers de meest pragmatische aanduiding om niet enkel hem maar ook zijn kinderen tot dertien jaar oud te laten genieten van het aanvullend voordeel waarop ze ingevolge hun sociaal statuut recht hebben.

10. Om deze redenen besluit de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité dat de in dit hoofdstuk beschreven verwerkingen van persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid (afkomstig uit het Rijksregister en de vijf authentieke bronnen van het project “geharmoniseerde sociale statuten”) door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, de burgers en de organisaties die aanvullende rechten toekennen, uitsluitend voor het aantonen van het bijzonder sociaal statuut van de personen die aanspraak maken op de toekenning van het aanvullend voordeel, is toegestaan mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming.

C. VERLEENDE MACHTIGINGEN

11. Tot op heden werden de volgende instanties die aanvullende rechten toekennen door het sectoraal comité gemachtigd om gebruik te maken van de dienst “*geharmoniseerde sociale statuten – online raadpleging*”.

Bij beraadslaging nr. 18/044 van 3 april 2018 werd het ministerie van de Duitstalige Gemeenschap gemachtigd om persoonsgegevens te verwerken voor het toekennen van de sociale bijslag bij de basiskinderbijslag ten behoeve van personen die recht hebben op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Bij beraadslaging nr. 18/045 van 3 april 2018 werd de Dienststelle für Selbstbestimmtes Leben (DSL) van de Duitstalige Gemeenschap gemachtigd om persoonsgegevens te verwerken voor de uitvoering van de regelgeving met betrekking tot de personen met een handicap op het grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap.

12. Bij beraadslaging nr. 18/154 van 6 november 2018 verkregen de gemeentes en de provincies de mogelijkheid om voor de automatische toekenning van aanvullende rechten persoonsgegevens over gerechtigden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering

voor geneeskundige verzorging en uitkeringen online te raadplegen in de authentieke bronnen, met de tussenkomst van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, in het kader van het project “geharmoniseerde sociale statuten”. De betrokken gemeentes en provincies zullen worden vermeld in een lijst die als bijlage bij deze beraadslaging zal worden gevoegd en regelmatig zal worden geactualiseerd.

- 13.** Bij beraadslaging nr. 20/002 van 14 januari 2020 stemde het informatieveiligheidscomité in met de verwerking van persoonsgegevens inzake het statuut van persoon met een handicap door het Departement Werk en Sociale Economie van de Vlaamse Overheid, voor de toepassing van de regelgeving over de dienstencheques, vervat in het koninklijk besluit van 12 december 2001 *betreffende de dienstencheques*, en in het bijzonder de toekenning van een aanvullend voordeel ten gunste van mindervalide gebruikers en/of gebruikers met een mindervalide persoon ten laste (zij kunnen meer dienstencheques aanschaffen, allemaal aan de basisprijs). De verwerking van de persoonsgegevens gebeurt door een online raadpleging van de betrokken authentieke bronnen, in het kader van het project geharmoniseerde sociale statuten. In beginsel zouden de volgende sociale statuten worden geraadpleegd: persoon met recht op een integratietegemoetkoming, persoon met recht op een inkomensvervangende tegemoetkoming, persoon met recht op een tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden, persoon met vermindering van zelfredzaamheid, persoon met 4 punten in pijler 1, persoon met 6 punten in pijler 1 en persoon met minstens 6 punten in de drie pijlers samen.
- 14.** Het Informatieveiligheidscomité heeft bij zijn beraadslaging nr. 20/260 van 3 november 2020 de machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot het statuut van persoon met een handicap door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS) in het kader van het automatiseringsproject van de afgifte en de verlenging van de kosteloze kaart begeleider. De verwerking van de persoonsgegevens geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Het bestaan van een of meerdere van de volgende sociale statuten zal worden geraadpleegd: volledige blindheid, amputatie van 2 armen, verlamming van 2 armen, blijvende invaliditeit die rechtstreeks toe te schrijven is aan de onderste ledematen en ten minste 50 % bedraagt, verlies van zelfredzaamheid van ten minste 12 punten (8 punten voor een kind jonger dan 12 jaar en statuut van verworven recht krachtens oude wetgevingen) volgens de evaluatiegids voor het verlies aan zelfredzaamheid, blijvende invaliditeit of arbeidsongeschiktheid van ten minste 80%, integratie-uitkering categorie III of hoger. Alleen het bestaan van een of meerdere van deze sociale statuten zal worden meegedeeld zonder daarbij het type te bepalen. De einddatum van het statuut zal eveneens worden meegedeeld.
- 15.** Bij beraadslaging nr. 21/066 van 6 april 2021 heeft het Informatieveiligheidscomité een machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot het statuut van rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS) met het oog op de toekenning van een tariefvermindering (project “GSS”). De verwerking van persoonsgegevens gebeurt aan de hand van een online raadpleging van de betrokken authentieke bronnen, via de KSZ, in het kader van het project “geharmoniseerde sociale statuten”. Het bestaan van het statuut van rechthebbende op de verhoogde

tegemeetkoming zal worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van dit statuut zal worden meegedeeld.

16. Bij beraadslaging nr. 21/108 van 1 juni 2021 heeft het Informatieveiligheidscomité een machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot het statuut van rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming door het Agence pour une Vie de Qualité (AViQ) en zijn secundair netwerk voor de toekenning van toeslagen op de kinderbijslag (project GSS). De verwerking van de persoonsgegevens gebeurt door een online raadpleging van de betrokken authentieke bronnen via de KSZ, in het kader van de geharmoniseerde sociale statuten. Het bestaan van het statuut van rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming zal worden gecontroleerd. Enkel het bestaan van dit statuut zal worden meegedeeld.
17. Bij beraadslaging nr. 21/192 van 5 oktober 2021 heeft het Informatieveiligheidscomité de machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel in het kader van de toekenning van de verhoogde Brussel'Air-premie (statuut van persoon met handicap) en van de toekenning van mobiliteitsproducten aan voorkeurtarief (RVV-statuut en op een nader te bepalen datum, statuut leefloon/equivalent leefloon). De gegevensverwerking geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van de voormelde statuten zal worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van die statuten zal worden meegedeeld.
18. Bij beraadslaging nr. 22/034 van 1 februari 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité de machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel in het kader van de toekenning van hogere energiepremies (RVV-statuut en statuut leefloon/equivalent leefloon) (project GSS). De verwerking van persoonsgegevens geschiedt door middel van een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van voormelde statuten zal worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van die statuten zal worden meegedeeld.
19. Bij beraadslaging nr. 22/130 van 20 juni 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité zich in gunstige zin uitgesproken over de verwerking van persoonsgegevens door de stad Gent met het oog op de toekenning van diverse aanvullende voordelen ten behoeve van personen met een bijzonder sociaal statuut, in het kader van de uitreiking van de UITPAS voor de regio Gent, de verstrekking van diensten inzake onderwijs en kinderopvang en de toepassing van de regels over de lage-emissie-zone. De persoonsgegevens uit het netwerk van de sociale zekerheid worden beperkt tot de aanduiding dat de betrokken persoon wel of niet over de toepasselijke sociale statuten beschikt (en eventueel de einddatum ervan).
20. Bij beraadslaging nr. 22/004 van 5 juli 2022 werd de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid in staat gesteld om persoonsgegevens inzake de geharmoniseerde sociale statuten te verwerken met het oog op de mededeling ervan aan het agentschap Wonen-Vlaanderen, Fluvius en het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) voor het toekennen van de *MijnVerbouwPremie*. Die mededeling blijft beperkt tot de aanduiding dat een betrokkene al

dan niet beschikt over minstens één van de vier geldende sociale statuten (zonder verdere details inzake het precieze sociaal statuut).

21. Bij beraadslaging nr. 22/226 van 6 september 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap gemachtigd om persoonsgegevens te verwerken in het kader van de toekenning van een sociale toeslag bovenop het zorgbudget voor ouderen (RVV-statuut) (project “GSS”). De verwerking van de persoonsgegevens geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van voormeld statuut tijdens de gevraagde en beschikbare periodes zal worden meegedeeld.
22. Bij beraadslaging nr. 22/232 van 6 september 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité de Waalse vervoersoperator gemachtigd om persoonsgegevens te verwerken in het kader van de toekenning van een tariefvermindering (RVV-statuut) (project “GSS”). De verwerking van de persoonsgegevens geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van voormeld statuut zal worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van dat statuut zal worden meegedeeld.
23. Bij beraadslaging nr. 22/250 van 4 oktober 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité de machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens door VIVAQUA met het oog op het beheer van de toekenning van een sociale tegemoetkoming (RVV-statuut) (project “GSS”). De verwerking van persoonsgegevens geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van het hierboven vermeld statuut zal worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van dat statuut zal worden meegedeeld.
24. Bij beraadslaging nr. 22/294 van 6 december 2022 heeft het Informatieveiligheidscomité de machtiging verleend voor de verwerking van persoonsgegevens door het *Fonds du Logement des Familles nombreuses de Wallonie* in het kader van de toekenning van kredieten en van de huurhulp aan de kandidaat-huurders en de huurders (statuten P1-4, P1-6, PA_VZ, PI-66, PI-80, RCG_VV) (project “GSS”). De verwerking van persoonsgegevens geschiedt door een online raadpleging via de KSZ van de betrokken authentieke bronnen in het kader van het project van de geharmoniseerde sociale statuten. Enkel het bestaan van voormelde statuten en het INSZ van de rechthebbenden op dit statuut zullen worden geraadpleegd. Enkel het bestaan van die statuten en het INSZ van de rechthebbenden op dit statuut zullen worden meegedeeld.

25. De partijen houden bij de verwerking van de persoonsgegevens rekening met de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* en de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

Bart VIAENE
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38, 1000 Brussel.

Bijlage: Overzicht van de gemeentes en de provincies die met toepassing van beraadslaging nr. 18/154 van 6 november 2018 voor de automatische toekenning van aanvullende rechten persoonsgegevens over de gerechtigden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen online raadplegen in de authentieke bronnen

gemeente	doeleinde
Antwerpen	<ul style="list-style-type: none"> - toekennen van het verminderd tarief voor de A-kaart (voordeelkaart voor cultuur, sport en evenementen); - toekennen van het verminderd tarief voor de stedelijke openbare bibliotheken en de infotheek Ecohuis; - toekennen van het verminderd tarief voor de musea beheerd door Musea en Erfgoed Antwerpen; - toekennen van het verminderd tarief voor de stedelijke sportinfrastructuur; - toekennen van taxicheques aan minder mobiele personen met een beperkt inkomen; - toekennen van het verminderd tarief voor activiteiten georganiseerd door de jeugddiensten; - toekennen van het verminderd tarief voor diensten in het kader van de lage-emissiezone.
Gent	<ul style="list-style-type: none"> - toepassen van het retributiereglement voor de prestaties geleverd door de Dienst Kinderopvang en door het Stedelijk Onderwijs Gent (opvang, internaat, maaltijden, zwemmen en andere dienstverleningen inzake activiteiten <i>extra muros</i>) met bepaalde verminderde (inkomensgerelateerde) tarieven voor gezinnen met een leefloon of een equivalent-leefloon.